

Diarienummer: Fi2025/02353
Referens: Amanda Vesterlund
Datum: 2026-04-15

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.dof.remissor@regeringskansliet.se

Remissvar över betänkande *Ökad och rättvis tillgång till data* SOU 2025:118

Svenska Arkivförbundet ser positivt på att betänkandet tydligt erkänner värdet av data som en samhällsbärande resurs. Särskilt välkomnar vi betoningen på interoperabilitet, som är en avgörande förutsättning för långsiktig tillgänglighet och användbarhet av information.

Arkivsektorn har en grundläggande förståelse för att information kan vara relevant och värdefull inte bara i ett samtida perspektiv, utan även om 50 eller 500 år. Mot denna bakgrund vill Svenska Arkivförbundet lämna följande inspel.

7.4 Data kan begäras från företag

Svenska Arkivförbundet vill uppmärksamma att det i Sverige endast finns bevarandekrav på allmän information från offentlig sektor. Den enskilda sektorn (näringslivet och civilsamhället) med sin privata information omfattas inte av Arkivlagens krav på bevarare. Det innebär att även om Dataförordningen medger att information kan inhämtas och delas kan den i praktiken redan vara raderad, avsiktligt eller oavsiktligt.

7.7 Data ska raderas när de inte längre behövs

Svenska Arkivförbundet vill särskilt understryka vikten av att nödlägesmekanismerna i dataförordningen inte används för att samla in privat information i syfte att omvandla den till allmän handling. Data som inhämtas från privata aktörer med stöd av bestämmelserna om exceptionellt behov bör fortsatt betraktas som enskild handling. Ett motsvarande synsätt har sedan tidigare tillämpats avseende kulturarvsdata som samlas in hos offentliga organ men som inte därigenom automatiskt blir allmän handling.¹

---

¹ Tryckfrihetsförordning (1949:105), 2 kapitlet, 14 §.

Svenska Arkivförbundet

Svenska Arkivförbundet menar att detta är avgörande för att värna offentlighetsprincipens legitimitet och funktion. Offentlighetsprincipen är en bärande del av det svenska demokratiska systemet och måste skyddas mot urholkning. Samtidigt är det lika viktigt att principen inte utvidgas på ett sätt som strider mot dess konstitutionella gränser, exempelvis genom att undantagsvis inhämtade privata data får en ny rättslig status.

8.5.3 Olika definitioner av begrepp i olika rättsakter skapar administrativa hinder

Svenska Arkivförbundet uppfattar den begreppsförvirring som beskrivs i avsnitt 8.5.3 som mycket central och oroväckande. Oklarheter i samspelet mellan olika EU-regelverk, särskilt när centrala begrepp används på olika sätt, riskerar att få långtgående konsekvenser för rättssäkerhet, tillämpning och förtroende för regelverken.

Från ett svenskt perspektiv vill Svenska Arkivförbundet särskilt framhålla att det är det begreppet *handling* som är grundläggande och rättsligt konstitutivt, inte minst genom Tryckfrihetsförordningen, offentlighetsprincipen och arkivlagstiftningen. Denna begreppsliga skillnad är inte endast terminologisk, utan speglar skilda synsätt på informationens rättsliga status, funktion och livscykel.

När EU-rättsliga regelverk såsom dataförordningen, dataskyddsförordningen och öppna data-regelverket använder begreppet *data* utan tydlig koppling till nationella konstitutionella begrepp, uppstår en risk för att svenska myndigheter i praktiken behandlar information som *data* i teknisk eller ekonomisk mening, trots att den i svensk rätt samtidigt utgör *handling*. Detta kan leda till osäkerhet kring frågor om allmän handling, sekretess, gallring, bevarande och insyn.

Svenska Arkivförbundet menar därför att begreppsförvirringen inte kan betraktas som ett rent administrativt hinder, utan som ett strukturellt problem som riskerar att försvaga det rättsliga sammanhanget i den svenska förvaltningen.

9.5.4 Stöd för behandling av personuppgifter som begärs med stöd av kapitel V

Svenska Arkivförbundet vill här särskilt uppmärksamma departementet på att behandling av personuppgifter som sträcker sig längre än den ursprungliga rättsliga grunden – exempelvis för arkivering – förutsätter stöd i särskild reglering.

För den enskilda sektorn (näringslivet och civilsamhället som inte omfattas av Arkivlag 1990:782) är det Riksarkivets föreskrifter om behandling av personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse (RA-FS 2024:8) som är tillämpligt.

Om Svenska Arkivförbundet

<https://www.arkivforbundet.se/>

Svenska Arkivförbundet är riksorganisation för den enskilda sektorns arkiv. Denna sektor omfattar arkiv från näringslivet, civilsamhället och privatpersoner. Dessa arkiv innehåller värdefull information

Svenska Arkivförbundet

om människor, företag och organisationer, men också om historiska samhällsförändringar och olika tanketraditioner.

Arkiven utgör grunden för samhällets kunskapsutveckling. Svenska Arkivförbundet arbetar för att skapa goda förutsättningar för arkivering av enskilda arkiv, upplysa om arkivens roll i samhällsutvecklingen samt att stärka och synliggöra denna del av vårt gemensamma kulturarv.

För Svenska Arkivförbundet

Amanda Vesterlund
Generalsekreterare